

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ  
ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ



VII НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

*«Роль закладів фахової передвищої та професійної освіти в системі безперервної освіти»*

Збірник тез та доповідей

Одеса  
2020

## СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

### Голова:

Трішин Федір Анатолійович

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи ОНАХТ, к.т.н., доцент – голова оргкомітету

### Заступник голови (координатор):

Іванова Лілія Вікторівна

Директор Одеського технічного коледжу ОНАХТ, к.т.н. – заступник голови

### Члени оргкомітету:

Мураховський Валерій Генріхович

Директор навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к.ф-м.н., доцент

Глушков Олег Анатолійович

Директор Коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ, к.т.н.

Єпур Ольга Сергіївна

Директор Коледжу промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ

Лукіяник Олександр Григорович

В.о. директора Механіко-технологічного коледжу ОНАХТ,

Сярова Анастасія Сергіївна

Методист навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти ОНАХТ

Уманська Валентина Іванівна

Заступник директора з навчально-методичної роботи Одеського технічного коледжу ОНАХТ

## ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Імплементация Закону України «Про фахову передвищу освіту» в коледжах ОНАХТ
2. Шляхи формування безперервної системи освіти: школа – професійні заклади освіти – фаховий коледж – академія, як важлива складова професійної підготовки кадрів.
3. Сучасні методологічні підходи до організації та здійснення практичної підготовки студентів та дуальної форми навчання.
4. Формування професійної та особистісної компетентності випускника.
5. Міждисциплінарна інтеграція, як чинник оптимізації освітнього процесу та складова готовності майбутнього випускника до професійної діяльності.

Конференція відбудеться **25 березня 2020р.**

Місце проведення конференції – Одеський технічний коледж ОНАХТ, вул. Балківська, 54, II навчальний корпус – 4й поверх, ауд. 446.

Реєстрація учасників конференції з 10.00 год.

Початок роботи 11.00 год.

контекстно-комунікативної технології; 4) формування мотивації студентів; 5) створення сприятливого соціально-психологічного клімату.

### **Список використаної літератури:**

1. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека в освітньої політики / Під заг. ред. О.В. Овчарук. - К.: "К.І.СЛ 2004. - 112 с.
2. Акмалдінова О.М. Лінгвосоціокультурний аспект навчання іноземним мовам / О.М. Акмалдінова // Нові технології навчання: наук.-метод, зб. / ред. кол. О.П. Гребельник [та ін.]. - Кв 2010. - Вип. 61. - С. 78-83.
3. Формування англомовної комунікативної компетентності студентів в умовах лінгвосоціокультурного підходу / І.О. Пахомова / Я.С. Сенченко
4. Формування комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах компетентнісного підходу / С. Вадаська
5. Квасова О.Г. Сучасні підходи до контролю та оцінювання іншомовної міжкультурної компетентності / О.Г. Квасова // Іноземні мови. - 2012. - № 3. - С. 50-57.

## **СУЧАСНИЙ ВИКЛАДАЧ І ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ, РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА.**

**А.О. Ряба, викладач циклової комісії «Іноземних мов»  
Одеський технічний коледж**

На матеріалі вивчення психологічної літератури конкретизовано теоретичний і практичний внесок науковців із означеної проблематики. Розкрито специфіку педагогічної діяльності викладача, яка вирізняє її з-поміж інших видів діяльності. Здійснено кластерний аналіз професійно значущих компетентностей і компетенцій педагога в їх ієрархічному взаємозв'язку і взаємозумовленості.

Розбудова української держави, соціальна відкритість ринкових відносин детермінували пошук нової стратегії розвитку системи освіти, зумовили суттєві зміни її пріоритетів і цінностей у напрямку поєднання традицій, досвіду й інновацій. Окрім цього, це стимулювало також подальший пошук засобів, способів і шляхів професійного становлення майбутніх фахівців.

В умовах педагогічної освіти професійний розвиток сучасного фахівця становить багатовимірний циклічний процес якісних змін з урахуванням парадигмальних позицій педагогічної інноватики. на основі використання новітніх підходів, моделей і форм підвищення кваліфікації, що ґрунтуються на

принципах неперервності, гнучкості, відкритості, диференційованості, трансформації у сферу освітніх послуг.

Новим концептуальним орієнтиром модернізації системи педагогічної освіти є компетентнісний підхід, що забезпечує цілісність, неперервність зростання викладача. Професійна компетентність є підвалиною педагогічної майстерності, оскільки спрямованість і професійні знання становлять той кістяк високого професіоналізму в діяльності, який забезпечує цілісність системи, що самоорганізується [4, с. 25, 27].

Професійно-педагогічну компетентність сучасного викладача визначаємо як інтегральну характеристику особистості, що включає комплексне поєднання ґрунтовних, систематичних, поліфункціональних знань, професійнопедагогічних ціннісних орієнтацій, акмеологічних інваріантів, зокрема спеціальних педагогічних здібностей, властивостей, особистісних якостей (темпераменту, інтелекту, нахилів, переконань, потреб, настанов) тощо, акмеологічної професійної позиції, які забезпечують професійний розвиток викладача шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти, готовність здійснювати інноваційну високопродуктивну професійно-педагогічну діяльність у сучасних соціокультурних умовах. Причому готовність педагога до професійно-педагогічної діяльності проявляється в його внутрішній активності долати певні протиріччя та творчій реалізації професійних планів і програм. Професійно-педагогічна компетентність виступає складовою професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості, тобто інтегрованим показником діяльнісної та індивідуально-особистісної сфери педагога, для якого важливо в умовах гііслядипломної освіти не стільки оволодіти системою професійно-особистісних знань, умінь і навичок, скільки вміти майстерно мобілізувати їх у певній ситуації для творчо-продуктивного розв'язання завдань на рівні професійних стандартів. Для сучасного фахівця важливо оволодіти навичками управління знаннями, тобто навичками отримання знань. їх створення, організації і ціннісного використання. Адже компетентна дія без компетентного знання неможлива.

Готуючись до кожного заняття, викладач має ретельно обміркувати форми роботи, завдяки яким студенти краще засвоюють основний зміст теми, удосконалюють свої вміння, опановують різні види діяльності, і, як результат, посилюється формування певних якостей майбутнього фахівця та громадянина. Уміння бачити й формувати педагогічні завдання на основі аналізу педагогічних ситуацій і знаходження оптимальних способів їхнього вирішення є свідченням професіоналізму викладача у педагогічній діяльності. Але заздалегідь описати всі можливі ситуації, що виникають у викладача в процесі роботи зі студентами, неможливо. Приймати рішення доводиться щораз у новій ситуації, тому кожен викладач починає усвідомлювати необхідність

особистістю!" та професійної абілітації (від фр. ..habile" - вправний, спритний; здобуття кваліфікації, що відповідає сучасним вимогам) для внесення коректив у свою діяльність або вироблення принципово нової індивідуальної педагогічної траєкторії.

Для аналізу педагогічної діяльності поставлені наступні завдання:

- 1) проаналізувати ступінь вивчення проблеми педагогічної діяльності викладача у працях психологів і педагогів;
- 2) дослідити специфіку педагогічної діяльності викладача.

Сучасному педагогу для ефективного виконання педагогічних функцій важливо усвідомлювати структуру педагогічної діяльності та її основні компоненти, уміти вдосконалювати свої педагогічні дії та професійно важливі вміння, розвивати психологічні якості, необхідні для своєї професійної реалізації. Цей аспект педагогічної діяльності привертав увагу чималої кількості науковців [11: 18 та ін.]. На думку [5], кожен компонент педагогічної діяльності у своїй внутрішній основі містить творчий елемент, що відображає комбінування методів і засобів навчання й вибір форм його організації. Щоб отримати новий результат - навчити студентів - кожен викладач спочатку здійснює пошук матеріалу, накопичує знання, що можуть стати основою для визначення тенденції, закономірності або гіперформулювання проблеми, узагальнює їх. а потім приймає рішення щодо реалізації в конкретній формі та здійснює контроль (перевірку). Даючи нові знання студенту, викладач посилює його віру у свою здатність до відкриттів. Викладач навчає студентів висловлювати здогадку або припущення, перевіряти свою інтуїцію, спрямовує на подальший логічний аналіз висунутої ідеї. Він формує у студентів впевненість у своїх силах, віру у свою здатність вирішувати задачі через демонстрацію в процесі навчання позитивних емоцій (здивування, радості, симпатії, переживання успіху тощо). Викладач тренує у виробленні можливих рішень (припущень), результатом чого стає суттєве підвищення показників швидкості (кількісна характеристика продуктивності - число продуманих варіантів), гнучкості (кількість якісно різних категорій, до яких може бути віднесена кожна відповідь) й оригінальності (показник, протилежний частоті цієї відповіді у стандартній вибірці досліджуваних) мислення. Він усіляко стимулює прагнення студента до самостійного вибору цілей, задач і засобів їхнього вирішення.

Демократизація суспільства зумовила перехід до нової моделі вищої освіти, яка орієнтована на диверсифікацію освітніх програм вищої освіти, активізацію інноваційних процесів в освітянській галузі, індивідуалізацію навчального процесу, міждисциплінарну інтеграцію, зміну запитів ринку праці тощо. Відтак, постала необхідність адаптації вузів до ринкового середовища через запровадження системи професійної підготовки і професійної мобільності

конкурентоспроможних фахівців. Це, у свою чергу, докорінно змінює функції викладача вищої школи, орієнтує його діяльність на створення умов для формування в них потреб і здібностей суб'єкта навчального процесу, забезпечення норм усіх форм суспільної свідомості, вимагає від викладача високої кваліфікації не лише за спеціальністю, а й педагогічної [6, с. 349 ].

Інформатизація освіти в Україні є одним із пріоритетних напрямів реформування. Охоплює три взаємопов'язаних процеси:

а) медіатизацію (лат. *mediatus* - посередник) - удосконалення засобів збирання, збереження і поширення інформації;

б) комп'ютеризацію - удосконалення засобів пошуку та оброблення інформації;

в) інтелектуалізацію - розвиток здібностей, сприйняття і продукування інформації, тобто підвищення інтелектуального потенціалу суспільства, в т. ч. використання засобів штучного інтелекту.

У широкому розумінні - це комплекс соціально-педагогічних перетворень, пов'язаних з насиченням освітніх систем інформаційною продукцією, засобами й технологією, у вузькому - впровадження в заклади системи освіти інформаційних засобів, що ґрунтуються на мікропроцесорній техніці, а також інформаційної продукції і педагогічних технологій, які базуються на цих засобах.

Однією із найістотніших складових інформатизації вищих навчальних закладів є інформатизація навчального процесу - створення, впровадження та розвиток комп'ютерне орієнтованого освітнього середовища на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів і технологій. Головною її метою є підготовка фахівця до повноцінного життя і діяльності в умовах інформаційного суспільства, комплексна перебудова педагогічного процесу, підвищення його якості та ефективності.

Розширення сфери застосування електронно-обчислювальних машин ЕОМ та їх периферійного обладнання зумовило появу поняття «нова інформаційна технологія» (НІТ), яке є синонімом поняття «комп'ютерна технологія» (КТ). НІТ передбачає використання усього різноманіття сучасних пристроїв оброблення інформації, в т. ч. ЕОМ, їх периферійного обладнання (відеоматеріали, принтери, пристрої для оброблення даних з графічної і звукової форми).

Впровадження в навчальний процес інформаційних технологій супроводжується збільшенням обсягів самостійної роботи студентів, що потребує постійної підтримки навчального процесу з боку викладачів.

Важлива роль належить консультаціям, які зберігаються як самостійні форми організації навчального процесу і водночас є елементами інших форм навчальної діяльності (лекції, практики, семінари, лабораторні практикуми). З

використанням інформаційних технологій можливості організації самостійної роботи студентів розширюються. Самостійна робота з дослідницькою і навчальною літературою на паперових носіях зберігається як важлива ланка самостійної роботи студентів загалом.

Організація самостійної роботи з допомогою інформаційних технологій має низку переваг:

- забезпечує оптимальну для кожного конкретного студента послідовність, швидкість сприйняття матеріалу, можливість самостійної організації чергування вивчення теорії, розбору прикладів, методів розв'язання типових задач тощо;

- формує навички аналітичної і дослідницької діяльності;

- забезпечує можливість самоконтролю якості здобутих знань і навичок;

- заощаджує час студента, необхідний для вивчення курсу.

Використання інформаційних технологій у навчальному процесі впливає на характер навчально-пізнавальної діяльності студентів, активізує самостійну роботу студентів з різними електронними засобами навчального призначення. Найефективнішим є застосування інформаційних технологій для відпрацьовування навичок і умінь, необхідних для професійної підготовки.

Інформатизація освіти спрямовується на формування та розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування, що надає можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог.

Одним із важливих напрямків розвитку інформатизації освіти є нові комп'ютерні технології. Прикладом успішної реалізації ІКТ стала поява Інтернету - глобальної комп'ютерної мережі з її практично необмеженими можливостями збирання та збереження інформації, передавання її індивідуально кожному користувачеві.

Потрібно підкреслити, що використання засобів мультимедіа в освітньому процесі сприяє:

- підвищенню мотивації студентів до навчання;

- реалізації соціальної мети, а саме - інформатизації суспільства;

- інтенсифікації процесу навчання;

- розвитку особистості студента;

- розвитку навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом;

- підвищенню ефективності навчання за рахунок його індивідуалізації.

Застосування комп'ютерів в освіті привело до появи нового покоління інформаційних освітніх технологій, що дали змогу підвищити якість навчання, створити нові засоби впливу, ефективніше взаємодіяти педагогам зі студентами. На думку багатьох фахівців, нові інформаційні освітні технології

на основі комп'ютерних засобів дають можливість значно підвищити ефективність навчання. Діяльність викладача має високу соціальну значущість і займає одне з центральних місць у державотворенні, формуванні національної свідомості й духовної культури українського суспільства. У сучасну епоху викладач повинен одночасно бути: викладачем (передає знання, стимулює активність студентів, формує навички та вміння); вихователем (здійснює всебічний розвиток особистості студента, формує професійні й психологічні якості); ученим (здійснює наукові пошуки в галузі дисципліни, яку викладає); менеджером (організовує аудиторні заняття, стимулює й контролює самостійну роботу студентів); експертом і консультантом (допомагає студенту орієнтуватися у світі наукової інформації). Визначення і ґрунтовний опис компетентнісного підходу, використання технології кластерного аналізу досліджуваних об'єктів (метакомпетентностей, предметних компетентностей, компетенцій) уможливило більш детальне вивчення ієрархічної структури професійно-педагогічної компетентності сучасного фахівця для розробки і подальшого впровадження в систему освіти. Тобто, компетентним педагогом вважаємо того, хто завдяки мобілізованим достатнім знанням, умінням, спеціальним професійним здібностям, особистісним якостям спроможний успішно здійснювати інноваційну професійно-педагогічну діяльність в сучасних соціокультурних умовах. Від набутого і вдосконаленого в системі педагогічної освіти рівня професійно-педагогічної компетентності педагога, його професійної відповідальності, творчості та ініціативи безпосередньо залежить формування нового громадянина держави, патріота з активною життєвою позицією, загальною культурою, багатою мовною картиною світу.

#### Література

1. Адольф В.А. Профессиональная компетентность современного учителя: монография / Владимир Александрович Адольф. - Красноярск: КРУ. 1998. - 309 с.
2. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / Владимир Павлович Беспалько. - М.: Педагогика, 1989. - 190 с.
3. Бондаревская Е.В. Теория и практика личностно-ориентированного образования: Монография / Евгения Васильевна Бондаревская. - Ростов-на-Дону: Изд-во РГПУ, 2000. - 320 с.
4. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн. Л.В. Крамугценко, І.Ф. Кривонос та ін.; за ред. І.А. Зязюна. - 3-те вид., допов. і переробл. - К.: СПД Богданова А.М., 2008. - 376 с.
5. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні: Навч. пос. / Володимир Михайлович Галузинський. Микола Борисович Євтух К.: ІНТЕЛ, 1995.-168 с.

6. Громкова М.Т. О педагогической подготовке преподавателя высшей школы / Майя Тимофеевна Громкова // Высшее образование в России. - 1994. - № 4. - С. 105-108.
7. Удосконалення педагогічної майстерності в умовах особистісно-зорієнтованої освіти : модульний посібник / Автори-упорядники: П.І Матвієнко. 11.1. Білик. О.О. Новак. - Полтава: ГІОППО, 2006.-292 с.
8. Гузій Н.В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти / Наталія Василівна Гузій. - К.: І ППУ, 2004. - 243 с.
9. Есарева З.Ф. Взаимодействие научной и педагогической деятельности преподавателя университета: Автореф. дис... д-ра пед. н. / З.Ф. Есарева. - Л., 1975. - 20 с.
10. Кирдянкина С.В. Научно-методическое сопровождение профессионального роста учителя: Автореф. дис... канд. пед. н.: 13.00.08 - теория и методика профессионального образования / Кирдянкина Светлана Владимировна // Дальневосточный гос.' гуманитарный ун-т. - Хабаровск, 2011. - 27 с.
11. Кузьмінський А.І. Післядипломна педагогічна освіта: теорія і практика: Моногр. / А.І. Кузьмінський. - Черкаси: Вид-во ЧДУ, 2002. - 288 с.
12. Кухарев Н.В. На пути к профессиональному совершенству / Николай Васильевич Кухарев. - М.: Просвещение, 1990. - 159 с.
13. Крягжде П. Психологическое формирование профессиональных интересов / П. Крягжде.-Вильнюс: Мокслас, 1981. - 196 с.

## **ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

**Є.І. Колесник, викладач вищої категорії Зарубіжної літератури та Культурології  
Механіко-технологічний коледж**

Поняття «формування» у педагогіці розглядається як результат розвитку людини, пов'язаний з цілеспрямованими змінами через виховання, освіту і навчання.

Головна мета української системи освіти - створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України.

Система освіти має забезпечити формування особистості професіонала-патріота України, підготовленого до життя і праці у ХХІ столітті".

Процес формування у студентів професійної компетентності, як інтегрованої системи професійних знань, умінь, навичок фахівця та його особистісних якостей, відбувається поступово упродовж як всього періоду навчання, так і всього життя. Завдяки використанню компетентісно орієнтованих, інтерактивних технологій поглиблюється рівень оволодіння

Роль обласних методичних комісій, як професійних співтовариств, у підвищенні професійної компетентності викладача.....	71
<i>О.В. Коробкіна, голова обласної методичної комісії економічних дисциплін ЗВО І-ІІ р.а. в Одеській області, викладач-методист економічних дисциплін</i>	
<i>Н.С. Чеботар, методист, викладач суспільних дисциплін вищої категорії, ОТК</i>	
Особливості формування професійної та особистої компетентності випускника в процесі вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням. ....	80
<i>Н.С. Замошнікова, викладач в/к. ,ОТК</i>	
Сучасний викладач і інформаційні технології навчання, розвиток професійної компетентності педагога.....	83
<i>А.О. Ряба, викладач циклової комісії «Іноземних мов», ОТК</i>	
Формування особистісної компетентності на заняттях культурології .....	89
<i>Є.І. Колесник, викладач вищої категорії Зарубіжної літератури та Культурології, МТК</i>	
Методи контролю і самоконтролю у навчанні .....	91
<i>В.В. Ольховська, викладач вищої категорії Української мови та літератури, МТК</i>	
Формування професійної компетентності на заняттях англійської мови.....	93
<i>К.С. Ігнат'єва, голова ЦК мови та літератури, викладач в/к англійської мови, МТК</i>	
Формування професійної та особистісної компетентності на заняттях з фізики .....	95
<i>А.С. Мазур, голова циклової комісії природничо-математичних дисциплін, викладач-методист вищої категорії фізики. МТК</i>	
Особливості методики викладання дисциплін машинобудівного профілю .....	98
<i>С.П. Глузук, викладач першої кваліфікаційної категорії, КПАІТ</i>	
Формування цифрових компетентностей в процесі підготовки фахівців технічного профілю в умовах STEM-ОСВІТИ .....	102
<i>О.П. Ксендзенко, голова циклової комісії машинобудування, автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій, викладач в/к, КПАІТ</i>	
Формування професійної і особистісної компетентностей у випускників як основне завдання педагогічних колективів коледжів.....	104
<i>К.Л. Леонова, викладач вищої кваліфікаційної категорії, КНТІС</i>	
Методичні рекомендації до навчання історії за допомогою різних типів навчальних текстів.....	107
<i>С.А. Мельничук, викладач ІІ кваліфікаційної категорії, КНТІС</i>	
Диференційована програма навчання по хімії для різних спеціальностей в коледжі, як елемент формування професійної та особистісної компетентності випускника	109
<i>Д.І. Леонова, к.б.н., викладач кваліфікаційної категорії «Спеціаліст», КНТІС</i>	
Формування професійної та особистісної компетентності випускника коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу.....	111
<i>А.О. Лисяний, викладач кваліфікаційної категорії «Спеціаліст», КНТІС</i>	
Формування професійної та особистісної компетентності випускника .....	113
<i>О.В. Вдовиченко, викладач ІІ кваліфікаційної категорії, КНТІС</i>	
Професійне самовизначення. Формування професійної та особистісної компетентності випускника .....	114
<i>Риженко Л.Д., методист вищої категорії Навчального відділу ОНАХТ</i>	